

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankah ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obe izdanki stane: za jeden mesec . f. 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. 80, za pol leta . f. 1.50, za vse leto . f. 3.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglasi se računajo po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se na vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko urada Molino piccolo hit. 3. II. nadst. Odprto reklamacije so prosto polnino.

„Edinost“ je mar. 1895.

Častitim našim gg. naročnikom!

15. t. m. potekel je rok onim č. gg. našim naročnikom, ki so se na dolgu za leto 1894 ter smo začeli razpošiljati jim poštne naloge. O onih č. gg. naročnikih, ki se ne odzovejo niti na to, smatrali bodemo, da ne želé držati več našega lista ter ga jim ustavimo s koncem tega meseca. Zastano naročnino iztirjati pa bodemo drugim potom.

Ponavljamo prošnjo, da se nam dološijo tudi naročnina za letošnje prvo četrtletje.

Upravištvu.

O izpremembi krajevnih imen.

Naša notranja vlada je na posebno interpelacijo gledé rabljenja italijanskega iznajdenega imena „Piedimonte“ za slovensko Podgoro pri Gorici odgovorila, da ne more nič storiti na to stran. S tem je povedano, da slovanska krajevna imena se morejo izpreminjati, ne da bi se mogli braniti temu. Se ve da isto svobodo bi imeli tudi Slovani, da bi mogli tujim mestom, trgom, rekam in goram, krajem in deželam dajati svoja imena, bodisi zgodovinska, bodisi popolnoma nova. Tega Slovani pa ne delajo, imeli bi tudi preveč posla, ker dober zapadni del Evrope do Švice, Rena in prek Rena in do morja „Nordsee“, kakor daleč doli proti Italiji bi morali sedanja imena ali popolnoma zameniti, ali pa jim dati staro, še znano ali v sledovih ohranjeno obliko. Tega Slovani ne storé, to pa za to ne, ker nimajo tistih prikritih in očitnih političnih namer, kakor v Avstro-Ogerski gospodovalne in agresivne narodnosti.

Znano je, kakó se ravno glavne stranke teh narodnostij trudijo sosebno zadnjih dvajset let, da bi slovanske in tudi drugače historijske sledove pri imenih dežel in krajev zatrlje popolnoma. Nemško-nacionalna stranka našega cesarstva že ne imenuje drugače, kakor „Ostmark“ (vstočna mejna dežela); vse, kar se nahaja v zgodovinski romantiki, spravlja ta stranka na dan ter po svojih listih razgláša kot pristno nemško in skuša v nemških množicah utrditi. Kakor si privajajo nemški „burši“ na vsenčilščih stara, tudi le izmišljena imena dežel, ravno takó ta imena vsa nemškonacionalna stranka porablja že javno. Kar le zasledé, da bi bili za časov Karolingov ali še prej zapisali kronisti, to je tej stranki sveta zgodovinska resnica, in to hoče z vso silo uvesti v sedanjem času, naj se prilaga ali ne.

Pri nemškonacionalni stranki je njena namera najočitniša, ker razgláša naravnost, da avstrijskih dežel večí del spada historijski pod nemške dežele; če prebivajo v njih tudi druge narodnosti, morajo se vendar pri-

dobiti za velikonemško politiko. Schönererjev program je dobro znan tudi našim državljanom, in vendar se kažejo onemogli nasproti uvajanju romantičnih imen po družtvih in v javnosti.

Italijanska iredentovska stranka na Primorskem in po vseh deželah, kjer ima kaj moči, dela ravno takó, razlika je le ta, da ne more izslediti toliko „pristno rimskih“ ali latinskih imen po sedanjih slovanskih deželah, kakor jih kopiči nemška nacionalna stranka s pomočjo pravljic in kronik. Zato pa iredentovska stranka kar prekršuje slovanska krajevna imena, katera imajo sama po sebi kak pomen. Kakor pa s slovanskimi imeni, dela pa tudi z nemškimi, in vse to opazujemo tudi na Primorskem.

Jednako postopajo tudi Madjari, ti pa dovoljujejo izpreminjati celó primke oseb in rodbin poleg tega, da nadomeščajo svoja skovana imena za slovanska zemljepisna imena.

Madjari brišejo slovanska in drugonarodna geografska imena, da bi mogli bahati se s čistim svojim globusom. Nemška Schönererijanska in laška iredentovska stranka pa izvršujeta take izpremembe krajevnih imen z namero, da kažeti Nemcem v „rajhu“ in Italijanom v Italiji, kakor da bi po teh deželah prebivalo povsod nemško in italijansko prebivalstvo, potem pa, da slepiti prebivalstvo teh dežel, kakor da bi kazala zgodovina, da ima nemški in italijanski narod zgodovinske pravice do teh dežel.

Vidi se iz teh namer, da se ne obračajo samó proti slovanskemu prebivalstvu teh pokrajin, ampak tudi proti interesom naše monarhije same. Tu so torej interesi negospodovalnih slovanskih narodov z interesi cesarstva našega skupni ali jedni in isti, ker gre monarhiji in njenim negospodovalnim narodnostim do ohranjenja tega, kar imajo kot svoje. Ako gledé na vse to ne morejo za- braniti naši državniški pačenja in prekrščenja krajevnih imen, ne ostaje slovanskim narodnostim drugega, kakor da se trdno drže tradicij in svojih pravic, da silijo na to, da se dosedaj pravično uvedena imena krajev rabijo pravilno in nadalje.

Slovani naj protestujejo, kjer se uvajajo popačena ali nova imena poleg starih slovanskih.

Kolikor se ne morejo takih imen ubraniti vsled občinskih, krajevnih in deželnih avtonomij, naj pa v zasebnem občenju gledajo, da ne sprejmejo nobenega pisma, v obče nobenih listov, na katerih bi ne bila zabeležena prava krajevna imena. Privatne potrebe vežejo tuje stranke na Slovane ravno takó, kakor narobe, in takó morejo Slovani prisiliti tuje agresivne stranke, da bodo vsaj zanje rabile stara in slovanska imena.

Tolažiti nas more naposled dejstvo, da

dandanes ne pomagajo mnogo več falsifikacije zgodovine in po njej zapuščenih imen, pač pa so drugi faktorji, ki odločujejo usodo narodov. In Slovanom je treba gledati, da jim ne opešajo druge sile, ki delujejo na zgodovino. Branimo se pačenja in prekrščenja imen, a ne pozabimo, da za pravo brambo nam je potreba pred vsem dobrega kulturnega orožja. S tem zaprečimo nakane agresivnih strank, a s tem povspesujemo tudi interese državne.

Alpha.

Politiške vesti.

Državni zbor. V predvečerašnji seji poslanske zbornice predlagal je posl. Deym v imenu rudarskega odseka z ozirom na nesrečo, ki se je te dni pripetila v premogarni v Hoheneggu in o kateri je zopet poginilo več rudarjev, da naj se takoj razpravlja o predlogu Bärnreitherja, ki zahteva: da se ustanovijo posebni nadzorniki za rudnike, da se imenuje posebna komisija, ki naj preišče premogarne na Moravskem in v Sileziji in da se osnuje nov kazenski zakon gledé nemarnostnega poslovanja v rudarstvu. O razpravi, ki je pričela o tem predlogu, sta poslanca Kaizl in Pernerstorfer oistro napadla rudarski odsek, ministra poljedelstva grofa Falkenhayna in rudniške podvzetnike. Posl. Pernerstorfer je rekel med ostalim: „Avstrija je nesrečna država, v kateri se nikdar ne ukrene nič dobrega in koristnega, dokler se ne prigodi na stotine nesreč.“ Minister grof Falkenhayn in pa posl. Suess sta pobijala te napade. — Minister pravosodja grof Schönborn je izjavil, da se hoče baviti o kazenskih določbah za take slučajne. Zbornica vsprejela je nujnost predloga, odklonivši vse predložene dodatke. — Koncem seje predložil je finančni minister dr. Plener začasni proračun za dobo od 1. aprila do 30. junija.

Deželnozbornske volitve v Istri. Kakor javljamo na drugem mestu, priobčil je „Osservatore Triestino“ namestništveni razpis novih volitev za deželni zbor istrski. Ta objava se glasi: Ker je bil deželni zbor mejne grofije Istrije razpuščen vsled ces. patenta z dne 26. januarja 1895., drž. z. l. št. 20, odredjem s tem v smislu §§ 19. in 20. volilnega pokrajinskega pravilnika splošne nove volitve za deželni zbor, odredjujoč zajedno, da se imajo vršiti volitve v tej pokrajini v doli označenih krajih te-le dni:

1. Volitev poslancev za kmetske občine dne 16. maja t. l. in sicer:

za volilne in politične okraje Koper, Piran in Buzet v Kopru; za volilne okraje Poreč, Buje in Motovun v Poreču; za Vodnjan, Pulj in Rovinj v Vodnjanu; za Pazin in Labinj v Pazinu; za Volosko in Podgrad

važnih mest blizu Zagreba, katerimi bi se bolj utrdili svojo trdnjavo.

Debeli kamni zidovi, visoki stolpi, globoki jarki in železne velike puške krog Zagreba niso bili toliko ščit pred turskim strahom, kolikor pred nasilstvom velikašev; iz tega zavetja ošinila je marsikrat mestna vojska nevarne goste do krvi. Ali v šestnajstem veku pretrpela je grška trdnjava hudih udarcev. Šime Erdödi in Zapoljevci porušili so bili zagrebske zidove težkimi kroglijami, ker so se Zagrebčani po arcidijakonu Petru Kiepaču poklonili bili cesarju Ferdinandu, vsprjemši celó v goste tabornika (generala) don Pedra Lazo de Castila in njegove španjolske polke (regimente). Radi tega upognili so se mestni stolpi in tudi zidovi so tu pa tam zazijali. Da bi si zvesti Gričani kolikor toliko opomogli in svoje zidove in stolpe kolikor možno pokrpal, poklonila jim je kraljeva milost ves prihod za-

na Voloskem; za Krk, Čres in Lošinj v Krku.

2. Volitev poslancev za mesta, trge in obrtne kraje ter za trgovinsko zbornico Rovinjsko, dne 21. maja t. l. in sicer:

za volilni okraj Koperski v Kopru; za Piran v Piranu; za Rovinj v Rovinju. Nadalje: za Buzet z Izolo in Miljam; za Poreč z Novigradom in Umagom; za Motovun z Bujam, Vižnjem in Oprtljom; za Pazin z Labinjem in Plominom; za Tinjan s Puljem; za Mali Lošinj z Velikim Lošnjem; za Čres s Krkom; za Volosko s Kastavom, Lovrano in Mošćenicam (V vsakemu tu navedenih osmih volilnih okrajih vrši se volitev in sicer je prvo imenovani kraj vsakega volilnega okraja tudi kraj, v katerem se vršijo volitve); za trgovinsko zbornico Rovinjsko v Rovinju.

3. Volitev poslancev za veleposestvo: dne 24. maja t. l. v Poreču, za ves volilni okraj mejne grofije Istre.

Interpelacija o listini istrskih porotnikov. V poslednji številki našega lista objavili smo, da je zagledala luč sveta listina porotnikov za prihodnje porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Rovinju. Povedali smo tudi, da laški listi v Istri strašno hvalijo to novo listino, kar dokazuje jasno, da jim je ista zelo po volji. No, baš to sumljivo hvalisanje dalo je drž. poslancu g. Spiničiču povod interpelaciji. Dne 19. t. m. namreč predložil je predsedništvu zbornice interpelacijo, v kateri zahteva pojasnila o načelih, katera so vplivala na sestavo te listine porotnikov. To interpelacijo priobčimo v nje celoti, čim dobimo stenografski zapisnik.

Škofovska konferencija. Dne 19. t. m. dopoldne odprl je kardinal Vaszary v Budimpešti škofovsko konferencijo. Prisotnih bilo je 14 cerkvenih dostojanstvenikov, 8 se jih je izpričalo. Konferencija je razpravljala o stališču, katero naj zavzame episkopat v ogerski gosposki zbornici nasproti cerkvenopolitiškim zakonom.

V Rusiji imenovan je dosedanj upravitelj ministerstva zunanjih poslov, knez Lobanov, za ministra.

Različne vesti.

Deželnozbornske volitve v Istri. Tukajšnji službeni list objavil je dne 18. t. m. namestništveni razglas, s katerim se razpisujejo nove volitve za deželni zbor istrski. Poblizje o temu razglasu objavljamo med političnimi vestmi današnje številke. — Volilna borba bode izvestno huda, kakor še nikdar, kajti od izida prihodnjih deželnozbornskih volitev je zavisno, da-li ostane laška stranka v Istri še dalje na krmilu, ali pa pride do veljave poleg italijanske manjšine tudi slovanska večina prebivalstva.

grebske tridesetnine. Mestna gosposka pobirala je vrlo točno ta danj, ali zdi se, da niso kaj odveč zidov podzidavali. Vsaj je kralj Maksimilijan II. še 1573. leta pisal Vidu Halleku, taborniku slavonske krajine, baš hrvaški, da je razumel, „da to mesto Zagreb u slovinskom ursagu i ona tvrdja zlo spravna i poimeni dvi turnji i zid ves gol i nepokriven, i na vnoh mistih ni štige na zidu nije, da bi se moglo na zid brzo šetovati i u vrmenu neprijatelju napravo stati i braniti se. I skoz one purgare da potlam pokojnoga Lenkovića smrti nikakova računa ni dodano.“ Zato jim je poročal kralj po taborniku, „da on na nje ni malo srdeca nenosi“, in da ima imenovani Hallek „rečenim purgarom pod vernost i srditost kraljevu reći, da one zaprosena račune dodaju, jesu li one pineze verno potrošili i u napridak da bi gradu zid postavili.“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

IV.

Ali kakor biskup in kaptol, tako so počenjali tudi druga gospoda velikaši in njih ljudje. Gospodarji medvedgrajski bili so od nekdaj na glasu brezbožnih zlotvorov in sovragov mesta Zagreba, a tudi sedaj napadali bi včasí varoške kmete in meščanske snah, kakor volk janjeta. Gospoda Henin-goveci, vladarji susjedgrajski, znali bi oropati do gola zagrebske trgovce, ki so hodili na optujski semenj. Zrinovići zasipali bi Zagrebčanom zlate in srebrne rudnike v zagrebskej gori in požigali kleti v Bukovcu. Vukovinski gospodarji Alapići prežali so nekda pri sv. Klari na mestno gospodo uprav hajduški, ja ko so prišli sodec in starejšine v čolnu

Instalacija novega župnika. Dne 19. t. m. dopoldne bila je v župni cerkvi pri Sv. Mariji Pomagaj (sv. Antonu staremu) slovesna instalacija novega župnika, don Antona Lupetine. Slovesnosti so se udeležili poleg mnogih vernikov zastopniki raznih civilnih oblasti in bratovščine. Don Peter Martellanz, prejšnji župnik pri sv. Antonu staremu, izustil je slavnosti primeren govor. (Novi župnik don Anton Lupetina je rodom iz Istre; rojen je bil dne 5. junija 1845., v mašnika posvečen dne 16. avgusta 1869. Ur.)

Razpisana služba. Deželni odbor istrski razpisuje službo II. dež. računarskega preglednika v IX. pl. razredu. Plača je 1100 fl., doklada aktivnosti pa 200 gld. na leto. S to službo je spojena tudi pravica do dveh kvin-kvenij in do mirovine. Prošnje do 15. aprila t. l.

Družba sv. Cirila in Metoda si je nabavila jako pripravnih in ob enem lepih namiznih nabiralnikov. Trdno upamo, da bodo ti nabiralniki v oskrbi čč. rodoljubkinj in rodoljubov družbi na veliko korist. Naročati pa naj blagoizvolijo naše podružnice ali tudi posamezniki ne pri podpisnem vodstvu — ampak pri bukovezu Ivanu Bonacč-u, Ljubljana — Šelenburgove ulice. Nabiralnike prepuščamo in pošiljamo prejemnikom brezplačno — toda ostanejo družbina lastnina.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

„Slovansko pevsko društvo“ v Trstu. Podpisani odbor uljudno vabi na Veliki Koncert, katerega priredi „Slovansko pevsko društvo“ v nedeljo dne 24. t. m. v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“ (uhod iz ulice Chiozza). Pri tem koncertu sodelujejo iz prijaznosti do društva gospice pevkinje in pri posebnih točkah gg.: Zdenek Vrbka, Vladimir Odrščil in V. S. ter vojaški orkester c. in kr. pešp. št. 87. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina je 40 nvč. za osebo. Podporni udje društva in člani njih družin so prosti vstopnine. Cena sedežev je: v I. vr. 30 nvč., v II. vr. 20 nvč. in v III. vr. 10 nvč. Vstopnice in sedeži se prodajajo v tiskarni Dolenc in v uradnji „Delalskega podpornega društva“. Priporočajo se za mnogobrojno udeležbo, beleži se z veselo spoštovanjem Odbor „Slovanskega pevskega društva“.

Veliki umetniški večer, kojega priredi trž. slov. biciklisti v soboto dne 23. t. m. v telovadnici „Tržaškega Sokola“, postati mora povsem sijajen, ker se delajo zanj velike priprave. Sodelovali bodo umetniki iz vseh delov sveta in peli se boste celo dve „operi“, pri katerih nastopijo največji umetniki sedanjega veka. Danes došla je tudi brzojavka, da se udeleži večera slavnostni orkester „škrifačev“ iz „Lačne vasi“! Razum tega imeli bomo ta večer priliko videti prvič in zadnjič v Trstu najslavnejše virtuozne na vseh instrumentih. Med temi so: Servacij Cigumigu, Jonatan Klompaklampa, Benvenuto Tremolini iz Milana i. dr. Vrhunec umetniškega izvestja podajal pa bo neosežni umetnikna blagodnečem „lajerkostnu“, slavni Achille Pireferari iz Kalabrije. Prezanimiv, natančen program priobčimo v kratkem ter opozarjamo naše slavno občinstvo že danes na ta krasni umetniški večer.

Dvorni koncert pri c. kr. namestništvu v Trstu. Čujemo, da se Nj. c. in kr. Visokost, cesaričina-udova nadvojvodinja Štefanija osebno udeležijo dvornega koncerta, ki bo dne 26. t. m. pri tukajšnjem ces. namestništvu v prid družbe „Zlatega Križa“.

Slavnemu finančnemu ravnateljstvu na znanje. Pod tem zaglavjem priobčili smo v poslednji številki našega lista vest, v kateri je povedano, da preglednik g. Abraham T. finančnega oddelka na Belvederju, sramoti svoje podložnike slovanske narodnosti. Dotični gosp. preglednik prišel je v naše uredništvo, izjavljajoč, da dotično poročilo nikakor ni resnično, kajti on sam da je rodom Slovan iz Spleta. Spoštujte pa jednako vse narodnosti, kakor to velevali obstoječi zakoni.

Objavljajoč te vrstice, vstregli smo želji gosp. T. — Obžalujemo pa, da po besedah omenjenega preglednika, trosijo nekateri o njem izmišljene vesti ter mu s tem prirejajo moralno škodo. Poveljnik finančnega oddelka na Belvederju preiskal je stvar, da se osvedoči, koliko je resnice na njej, toda ni eden finančnih stražnikov ni priznal, da bi bil gospod T. kedaj žalil njegovo narodnost.

Posebni vlak v Rimanje. Prekrasni, zares pomladanski dan, vporabilo je na praznik sv. Jožefa kakih 2000 oseb k izletu v Rimanje, k sv. Jožefu in v Boršt. Pravih hodočastnikov bilo je menda le malo med njimi, no, vendar je dala množica tamošnjemu ljudstvu vsaj nekoliko zaslužka.

Okoličanskim vinogradnikom na znanje. Visoka c. kr. vlada je podelila naši družbi 8000 ameriških kolči, katere razdeli v nedeljo 24. t. m. med one, ki so se zanje oglašili. Priti je via Romagna št. 1, tik „Senenega trga“ od 10—12 ure predpoludne. — Okoličani, ne zamudite tega, ker je le vam v korist. „Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolico v Trstu“.

Odjemalcem „Edinosti“ v okraju Barriera javljamo, da se naš list prodaja tudi v žgarnjeriji g. Colje v ulici Arcata.

Z Dunaja. Presojevalci „Matičnih“ koncertov, uprizorjenih od Hubada, tekmujejo od leta do leta v oduševljenju vsipečih poročil o njih velečastnem izidu. Ne da se tajiti, zasluga takih izidov gre jedino Hubadu. Njega uzorno glasbeno stremenje kaže se v sestavi vspevov, med katere so uvrščeni najbolj klasični cerkveni, moderni in pristno narodni biseri in njega temeljito poučevanje in spoznavanje vedeled vseh dob; čudovita vstrajnost, spojena z vsemi svojimi genijalnega glasbenika je vir takovih vspehov.

Ljubljanskemu občinstvu baš ni prisojeno, da bi se zanimalo za naravne lepote v umetnostih iz zgolj drugega vzroka, nego iz poagitovano-dolžnega rodoljublja, ono srka raje vonjave Kleopatre, sestoječe iz raznoličnih kemičnih in izozemskih tekočin v sé, nego vonj priproste narave. Evo, frenetičnega vsprejema Parmove tvorbe, katero bi poštena duša označila: ovočje iz voska, kateremu nedostaja soka in moči! In baš to znači ukus ljubljanskega občinstva: danes zateče se v to strujo, jutri izvajajo ga zvoki lahkokrilnih siren v drugo strujo. In kakor občinstvo, takovi kritiki: sodbi občinstva podreajo lastno sodbo. Vsakemu delcu utisniti se mora pečat neumrjčnosti, da si z malo „mujo“ lahko vsakdo izklesati z neba zvezdo, katera naj mu sije onstran groba. Kaj pa da pouzročijo takove prizanesljive kritike mnogo zla. Pošteni glasbeniki se ne ozirajo na občno mnenje, kompilatorji pa preplavijo naš glasbeni trg z makulaturami.

Ali Ljubljansko občinstvo in njega kritiki greše pa še v drugem oziru in namen teh vrstic je, opozoriti merodajne kroge na vnebovpijočo krivico.

Duša vsega glasbenega gibanja v Ljubljani je Hubad. Ali kako se izkorišča ta mož! Od zore do mraka in tudi pozno v noč poučevati mora gojenice „Glasbene Matice“. Toda rojenice niso udahnile Hubada božanstvenega duha z bok tega, da bi se njega genijalni dar uporabljal v pouk posameznih abcgojencev „Gl. Matice“, ampak da bi je razodeval v stvarjenju lastnih duševnih proizvodov in to je znanje Hubada. Kakova moč, kakov duh biva v tem možu, pokazal je z jednim delom: ex fumo lux. Ali koliko bi nam še vstvaril, ako bi zamogel le svojemu znanju živeti! In tu mora narod zahtevati, da se njemu da, kar je njegovega. Hubad ni last občinstvu jednega mesta, ampak last celega naroda! „Takove moče“, pravi Wagner, „katerih duh veje nad ozemljem, da vstvarja vedeleda ti-sočetne vrednosti, obsipati moral bi narod z vsemi darovi svojega ozemlja“. Mnogo se je že v nas grešilo „z navadna nemara“ in skušnja nas je že dovolj pončila. Prizanesi nam Bog, da bi se v tem slučaju in na našem narodu uresničile besede Preradoviča ob smrti Lisinskega:

I narodne tebe ruke prime,
I grle te u naručje svomu
I pleskaju k djelu ti svakomu
Ali s tebe bremena ne snine.

To breme gnalo je Lisinskega v — smrt! — v.

Izganjalec hudobnega duha. Predvečerašnjem so zaprli v Trstu 74letnega kmeta Andreja Novaka iz Sežane, kateri si je dobavljaj lep postranski zaslužek, izganjajoč — „hudčiča“ iz lahkovernih bab. Ovadili so ga namreč „hudobni“ ljudje, da je „izgnal hudobnega duha“ iz trupla vratarice Tereze Uršič, stanujoče v ulici Bellosguardo št. 8. Zajedno je policija zaplenila temu „izganjalcu hudobnih duhov“ vse njegove „vračarske

(coperniške) ropotije“. Ta „vračja“ umetnost baje dobro „nese“, kajti Novak imel je 28 gld. pri sebi. Sedaj bodo menda veseli „hudobni duhovi“ v peklu, kajti ubogi Novak jih bo odslej puščal pri miru, ker sedi sam — pod ključem.

Ogenj. Trgovec g. Lieher, stanujoč v ulici S. Michele št. 5, vporabil je na praznik sv. Josipa ugodno priloiko, ter se odpeljal s svoji v Rimanje. V tem je nastal ogenj v njegovem stanovanju, ne zna se kakó. Gasilci vlomili so vrata in v kratkem vdušili ogenj. Pogorelo je nekoliko pohištva, perila in obleke. Škode je okolo 300 gld.

Poskušen samomor. 40letna zasebnica Karolina S., mati 7 otrok, hotela je po noči na večer raz obrežje del Sale skočiti v morje. Na srečo zadržala sta jo dva stražarja, ki sta prišla po naključju tam mimo.

Ogromen dar. Dunajski pivovar g. Ant. Dreher, kateri ima tovarne po raznih mestih Avstrije, (tudi v Trstu pod „Boschetom“) slavi danes 25letnico svojega obrtnega delovanja. Tem povodom podari g. Dreher svoto 100.000 gld. za različne dobrotvorne ustanove v različnih mestih.

Lakota v Italiji. — Po poročilih, ki prihajajo iz Italije, ljudstvo od gladi umira. Časopisi prinašajo imena tako umrlih oseb. To se je zgodilo v Teranu. V Acceri pa se je ljudstvo uprlo radi doklade na žito ter sežgalo občinsko knjižnico. Škode je do 10.000 lir. V Gaeti se tudi upirajo proti občinskim dokladam. — Tako se torej godi v blaženi državi!

O šolstvu na Ruskem. Iz Peterburga poročajo, da je car odobril načrt za osnovo medicinskega zavoda za ženske dijake. — Razni listi razširili so vest, da v Rusiji namerujejo skrbiti število gimnazijev. Temu nasproti zatrjujejo ruski listi, da se je car izrekel nedavno, naj se ohranijo vsi ti zavodi v dosedanjem številu, a izrazil je željo, da bi se nekoliko premenil pouk le v tem, da bi se mladina poučevala temeljiteje v klasičnih predmetih, kakor se je to godilo doslej.

Za črnovojniko. Dotični črnovojniki, ki so rojeni v Trstu leta 1857. in 1858., in ki imajo kakoršenkoli vojaški dokument, morajo se z dotičnim dokumentom prijaviti na mestnem magistratu (III. nadstropje, vrata št. 1), kjer dobijo svoje legitimacije za črno vojsko.

Policijako. Organi komisarijata v ulici Scussa so zaprli 19letno hišino Josipino Z. iz Trsta, ker je ukradla svoji gospodinjji perila, vrednega okoli 13 gld. — 27letni sodar Jakob Suligoj ukradel je predvečerašnjem v gostilni, ki je v hiši št. 1 ulice Š. Maurizio, nekemu finančnemu stražniku njegov bajonet. Stražnik je, opazivši, da mu je izginil bajonet, razgrajal po ulicah. Dva stražarja sta ga ukrotila in odpeljala v zapor. Pozneje so stražarji prijeli v isti gostilni Suligoja in zaprli tudi njega.

Koledar. Danes (21.): Benedikt, opat; Serapij, škof. — Jutri (22.): Oktavijan, mučenec; Bazilij, mučenec. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 6. uri 8 min., zatoni ob 6. uri 8 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri zjutraj 7,5 stop., ob 2 pop. 13,5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 20. (Poslanska zbornica.) V nadaljevanju razprave o davčni prenosni predlagal je posl. Hajek, da se obnovi vladina predloga pri §. 12. Posl. Auspitz potegnil se je za predlog, kakor jo je sestavil osek, češ, da je ista boljša nego vladna predloga, ker bi po njej bile le 4 skupnine, v tem ko bi se moralo po vladnem načrtu zasnovati več nego 300 „okrajnih parlamentov“ (okrajnih davčnih komisij.)

Budimpešta 20. Zbornica magnatov pričela je danes razpravljati o proračunu.

Kodanj 20. V dobro poučenih krogih govori se, da pride prihodnjo soboto semkaj ruska carica-udova, da obišče kalja in kraljico Dansko. — Bureau „Ritzau“ poroča, da je tudi danska država vsprejela povabilo Nemčije za udeležbo pri otvoritvi „Nord-Ostseekanala“.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6,77—6,79. Pšenica za jesen 1895 7,08 do 7,09 Oves za spomlad 6,24—6,28 Rž za spomlad 5,74—5,76. Koruza za maj-juni 6,35—6,37.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6,90—6,95, od 79 kil. f. 6,95—7,00, od 80 kil. f. 7,00—7,05, od 81 kil. f. 7,05—7,10, od 82 kil. for. 7,10—7,15.

Ječmen 6,60—6,70; proso 7,20—7,30. Pšenica: Trg mirnej. prodalo se je le 8000 mt. st. Cene mlačne Rž tudi 10 nč ceneje Vreme: dež. Praga. Neratinski sladkor za mare f. 12,32%, maj 12,40, nova letina 12,80.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatelj precej l. 28,25—29. Mare Avg. f. 29,50 — Concaasé za mare-april 29,50 — Četvrtini za mare 30,75. V glavah (sodih) za mare 30,75

Havre. Kava Santos good average za mare 93,75 za juli 94,75.

Hamburg. Santos good average za mare 78,25 maj 76,50 september 76,—.

Dunajska borza 20. marca 1896

	danes	predvečera.
Državni dolg v papirju	101,63	101,60
„ „ „ „ „ v srebru	101,80	101,80
Avstrijska renta v zlatu	124,80	125,10
„ „ „ „ „ v kronah	101,25	101,15
Kreditno akcije	408,70	404,40
London 10 Lst.	122,90	123,20
Napoleoni	9,73	9,77
20 mark	12,01	12,04
100 italj. lir	46,35	46,56

Podpisani javljamo potrtega srca sorodnikom in znanecm, da je naša soproga, oziroma mati, gospa

JOSIPINA SCHMIDT,
rojena Butiner.

danes ob 7 1/2 uri zjutraj, po dolgotrajni mučni bolezn, previdena s Svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zasnula.

Pogreb blage pokojnice bo danes dne 21. marca 1895. iz hiše št. 309 v ulici Giulia.

Vincenc Schmidt,
c. kr. nadpaz. finanč. straže v pokopju, soprog.
Marija, hči — Hinko, Ludvig, Ciril, Viktor, sinovi.

Trgovina sa vinom.

Podpisani javlja slavnemu občinstvu, da je otvorio trgovino sa vinom u vlastitoj kući na Počkaju, uz samo željezničku postaju Buzet-(Pinguente).

Na prodaju imade vina bjeloga i crnoga više vrsti a prodaje ga na veliko i na malo: 56 litara najmanja mjera. Za dobrotu, nepokvarenost i naravska vina jamčim svojim imenom.

Tko dakle želi piti zdravo i dobro vino, neka se obrati na mene pouzdano. Uzorke šaljem bezplatno. Poslužiti ću svakoga pošteno i uz cennu, po koji ne može drugi dati, koji ne stanuje uz samo željeznicu, radi troškova dovoza i odvoza.

Odličnim štovanjem

Fran Flego.

Pošta: Buzet-Počakaj (Istra).

Tečijo se domača in istrska izvrstna vina.	Josip Katalan v Rojano PRI „Dvanajstih Murvah“ Priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk.	Oreherjevo pivo. Kuhinja je preskrbljena s mrazili in gorkimi jedili.
---	---	---

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“
pravi stari pregovor.

To velja po vsaj pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima z bok gotovega plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar mora biti slednjič v korist kupovalcu samemu.

Krasni uzorci zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogaie zbirke uzorcev, kakor še nikoli, za krojače nefrankovane.

Snovij za obleke.

Prervien in dosking za velečastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, sukno za biljard in igralne mize, preproge za vozove, loden. Velika zaloga stajerskega, koroškega, tirolskega lodna za gospe po izvornih tovarniških cenah v tako veliki izbiri kakor takih ne more imeti niti dvajsetera konkurenca. Največa izbor le sinoga trajnega sukna v najmodernejših barvah za gospe. Sukna ki se dajo prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 id., potem tudi potrebščine za krojače (kakor podstave za rokave, gumbi, živanke, sukanec itd.)

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in no dober kupcu, katere veljajo komaj odškodnino za krojača, priporoča

IV. Stikarofsky,
BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti 1/4 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštenem povzetju!

Svarilo! Agentje in krošnjarji ponujajo nedostiatno svoje blago pod znakom „Stikarofsky blago“. Da zabranim varanje p. n od jemalec, naznamaj, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)